

Měsíčník EU aktualit

číslo 57,
červen 2008

strana 2	Přípravy programu předsednického tria byly ukončeny
strana 3	Dohoda o liberalizaci energetiky v Evropské unii se blíží
strana 5	Summit EU – Latinská Amerika skončil rozporupně
strana 6	Poškozování životního prostředí bude trestným činem
strana 11	Téma měsíce: Hlavní charakteristiky trhu práce a politiky zaměstnanosti EU

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

EU OFFICE (KANCELÁŘ PRO EU)

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019, pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484, jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308, asmolikova@csas.cz

KORPORÁTNÍ FINANCOVÁNÍ

Olga Burešová
specialistka EU Programu Business
+420 261 072 303, oburesova@csas.cz

FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU

Milan Kutnar
specialista EU Programu Region
+420 261 072 536, mkutnar@csas.cz

RAVEN EU ADVISORY

Lukáš Němec
dotace EU pro podnikatelské subjekty
+420 542 210 243, nemec@raven.cz

Michal Pluta
dotace EU pro veřejný a neziskový sektor
+420 221 615 157, pluta@raven.cz

Máte zájem o realizaci projektu s podporou fondů EU? Hledáte financování Vašich rozvojových plánů? Chcete získat více informací? Prosím, obraťte se na výše uvedené kontakty.

Obsahovým partnerem rubriky Události je internetový portál EurActiv.cz

Informace o evropské politice
v češtině
www.euractiv.cz

Vážení čtenáři,

pokud jsme v předchozím vydání Měsíčníku označili za dominantní téma uplynulého měsíce euro a proces měnové integrace, lze se stejnou mírou zjednodušení o letošním květnu – především z českého pohledu – tvrdit, že byl obdobím příprav na naše předsednictví orgánům EU, se zřetelným dodatkem: mimo jiné.

V průběhu května se skutečně na světlo veřejnosti vyjevily spíše skrytě vytvářené aktivity, spojené s naším premiérovým předsednictvím Radě EU v první polovině příštího roku. Nejenom, že došlo k vytříbení a dalšímu zpřeciznění klíčových prioritních oblastí našeho předsednického období, ale především došlo k uzavření diplomaticky důležité dohody v rámci předsednické trojky společně s Francií a Švédskem. Dohodnutý program předsednictví pro osmnáctiměsíční období všech tří zmíněných států tak představuje program kontinuity mezi prioritními oblastmi každého z nich a vymezuje základní věcné, tematické oblasti, jimiž se vedení klíčové rozhodovací instituce EU bude zabývat již od počátku letošního července až po závěr roku příštího. Jsou jimi zvýšení konkurenceschopnosti v globálním světě, energetická politika i ekologické priority a plnění emisních norem, které jsou obsaženy v tzv. klimatickém balíčku, legální a nelegální migrace, stabilizace nových evropských institucí, komunikace s balkánskými státy a navázání intenzivních vztahů s novou americkou administrativou. Tento scénář předsednictví pak bude definitivně posvěcen na zasedání Rady EU v polovině června.

Přestože by se mohlo zdát, že nynější programovací období 2007 – 2013 pro čerpání prostředků z fondů EU ještě nenabralo svoji optimální rychlost a tudíž debaty o tom, co bude po roce 2013 mohly by se jevit jako předčasné, právě v tomto období probíhá na úrovni národních států živá debata o základních principech kohezní politiky po roce 2013. Velmi úzce tato souvisí s jedním z klíčových bodů našeho předsednictví Radě EU v příštím roce – reformou fiskálního rámce EU. V jejím rámci by se mělo rozhodnout, zda kohezní politiku ponechat v neměnné podobě, či ji radikálně reformovat směru konkurence projektů napříč celou EU, případně ji nasměrovat ve prospěch těch nejpotřebnějších, nejvíce zaostávajících regionů, to vše s vědomím dalšího rozšiřování Unie. Do těchto úvah pak musí být i zabudována otázka fiskálního přistoupení k Turecku za předpokladu, že šance na jeho přijetí za plnoprávného člena EU vzrostou.

V souvislosti s nadcházejícím fotbalovým mistrovstvím Evropy se dočkáme zajímavého jevu z pohledu fungování a výkonu evropských politik: Rakousko a pravděpodobně i části Německa dostanou právo po přechodnou dobu pozastavit volnou schengenskou hranici a v odůvodněných případech uvalit na národní hranice hraniční kontroly.

Co ještě v květnu vytvářelo evropské integrační dění? Francie otevírá svůj pracovní trh a Evropský hospodářský a sociální výbor si připomíná své 50. narozeniny; opět mimo jiné.

S přáním příjemného vstupu do letního období a zajímavých evropských témat ve společnosti Měsíčníku EU aktualit

Petr Zahradník

Členové vlády Francie, České republiky a Švédska, zodpovědní za evropskou agendu, se dohodli na programu následujících tří předsednictví orgánům EU od poloviny roku 2008 do konce roku 2009. Evropská komise doporučila přijetí eura na Slovensku od ledna 2009. Definitivní rozhodnutí vynesou ministři financí členských států v červenci, všeobecně se očekává souhlasné stanovisko. Studie vypracovaná Evropskou komisí odhalila, že miliony lidí v EU nemají přístup k základním bankovním službám.

POLITIKA

Přípravy programu předsednického tria byly ukončeny

Závěrečné jednání o podobě programu pro osmnáctiměsíční období následujících tří předsednictví Francie, České republiky a Švédska se uskutečnilo v úterý 27. května v Praze. Francouzskou delegaci vedl státní tajemník pro evropské záležitosti Jean-Pierre Jouyet, českou místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra a švédskou ministryně pro EU Cecilie Malmström.

Na schůzce byla dokončena definitivní verze klíčového dokumentu, který bude určovat směřování Unie od 1. července tohoto roku do konce roku 2009. České předsednictví se odehraje právě v polovině tohoto období, tedy od prvního ledna do konce června roku 2009.

Dokument se skládá ze dvou hlavních částí: **Strategického rámce a Operačního programu**, který je členěn do těchto sedmnácti kapitol:

- Rozvoj Unie
- Integrovaná energetická a klimatická politika
- Růst a zaměstnanost
- Obecná ekonomická témata / koordinace politik
- Konkurenceschopnost / vnitřní trh
- Výzkum, znalosti a inovace
- Zaměstnanost a sociální politika
- Genderová rovnost a nediskriminace
- Zdraví a spotřebitelé
- Kultura, audiovizuální oblast a mnohojazyčnost
- Udržitelný rozvoj
- Životní prostředí
- Doprava
- Zemědělství a rybolov
- Kohezní politika
- Prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti
- Vnější vztahy

Kapitola věnovaná **energetice a změnám klimatu** je problematickým bodem jednání mezi Českou republikou a Švédskem, neboť ČR se soustředí především na energetickou bezpečnost a jadernou energetiku a její protějšek prosazuje problematiku ochrany životního prostředí.

Jistým bodem střetu mezi ČR a Francií může být zase motto českého předsednictví „**Evropa bez bariér**“, zatímco francouzské předsednictví se pravděpodobně ponese spíše v protekcionistickém duchu.

Předsednictví orgánům EU je unikátní příležitostí, jak se může **Česká republika na mezinárodním fóru zviditelnit** a přednést

zde svá témata. Doufejme, že bude minimálně stejně úspěšné jako současné předsednictví Slovinska, které se předsednické role ujalo jako první nová členská země.

<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=35603>

<http://www.euractiv.cz/ceske-predsednictvi/clanek/vcera-byly-v-praze-ukonceny-pripravy-programu-predsednickeho-tria>

EKONOMIKA A EURO

Komise doporučila přijetí eura na Slovensku

Evropská komise a ECB začátkem května zveřejnily pravidelnou Konvergenční zprávu, ve které hodnotí hospodářskou a právní konvergenci deseti členských států EU. Jedná se o **Bulharsko, Českou republiku, Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Švédsko**. Tato zpráva vyhodnocuje, jak jsou v daných zemích splněna kritéria pro přijetí eura – tzv. maastrichtská kritéria.

Podle Evropské komise Slovensko splňuje kritéria pro přijetí eura a v tomto smyslu také předložila Radě návrh. **Rada ministrů financí EU (ECOFIN) učiní konečné rozhodnutí o přijetí eura Slovenskem v červenci** poté, co Parlament předloží své stanovisko a hlavy států a předsedové vlád prodiskutují tuto záležitost na červnovém summitu. Nicméně rozhodnutí ECOFINu by mělo být – tak jako v minulých případech rozšiřování eurozóny – spíše jen formalitou, vždy v minulosti bylo v souladu s doporučením Evropské komise.

Evropská centrální banka, která v procesu přijímání eura nemá doporučující úlohu, ale pouze hodnotící, se k eurové budoucnosti Slovenska staví rezervovaněji. ECB sice potvrzuje, že maastrichtská konvergenční kritéria Bratislava splnila, nicméně **varuje před budoucími inflačními tlaky** plynoucími z vyrovnávání cenových hladin mezi Slovenskem a EU pouze prostřednictvím inflačního kanálu. A ne jako do teď, kdy velkou část cenové konvergence šlo přičíst na vrub sílícímu kurzu slovenské koruny vůči euru.

Z deseti členských států s dočasnou výjimkou ze zavedení eura kritéria splnilo pouze Slovensko. **Česká republika aktuálně neplní inflační kritérium a kritérium směnného kurzu**. Českou korunu totiž dosud neukotvila k euru v evropském měnovém mechanismu ERM II.

Plnění maastrichtských kritérií

	referenční hodnota	Slovensko	ČR
cenové kritérium	3,2 %	2,2 %	4,4 %
úrokové kritérium	6,5 %	4,5 %	4,5 %
kurzové kritérium	přísnější ERM2	plní	neplní
kr. veřejného rozpočtu ¹⁾	-3,0 %	-2,2 %	-1,6 %
kr. veřejného dluhu ²⁾	60,0 %	29,4 %	28,7 %

Zdroj: Evropská komise, 1) saldo k HDP, 2) k HDP

Slovensko na své cestě do eurozóny prokázalo, že **když se chce, všechno jde**. Ačkoliv se jedná o méně rozvinutou zemi než ČR, která je také méně podobnější ekonomice eurozóny, reformní elán a jasný tah na eurovou branku přinesly své ovoce. Výhodou České republiky může být alespoň skutečnost, že se může s několikaletým odstupem poučit ze slovenských zkušeností s procesem nahrazení koruny společnou evropskou měnou.

Na základě aktuálního rozložení politických sil v ČR odhadujeme, že **eurem se u nás začne platit až někdy v letech 2014 či 2015**.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/715>

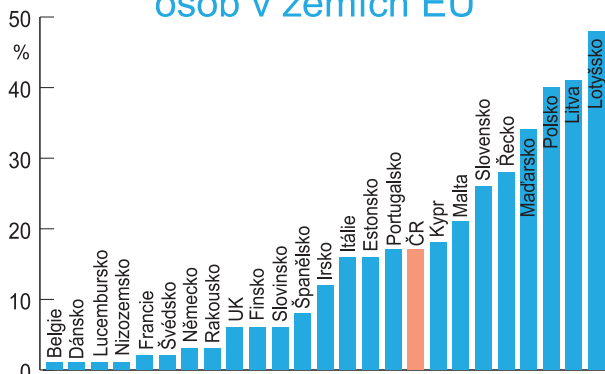
FINANCE

Studie odhalila rozdíly v přístupu k bankovním službám v EU

Studie vypracovaná Evropskou komisí odhalila, že **milióny občanů ve východní Evropě nemají bankovní účet** a žijí ve „finanční exkluzi“. Avšak rovněž ve starých členských státech EU se ve vybavenosti bankovními účty dají identifikovat rozdíly mezi Severem a Jihem.

Z šetření v jednotlivých členských státech vyplývá, že v zemích s vyšším HDP na obyvatele žije velmi malé procento občanů bez bankovního účtu: méně než 1 % v **Lucembursku, Belgii, Nizozemsku a Dánsku** a 2 % ve **Francii a Švédsku**. Na druhou stranu je tento ukazatel nejvyšší v Lotyšsku (48 %), po kterém následuje Litva (41 %) a Polsko (40 %). Pro Bulharsko a Rumunsko nejsou statistiky k dispozici.

Podíl finančně vyloučených osob v zemích EU

Zdroj.: Evropská komise

Finanční exkluze jde často ruku v ruce se sociálním vyloučením. Proto autoři studie apelují na politiky, aby na problém absence základních bankovních služeb nahlíželi

s ohledem na širší problematiku sociální exkluze a chudoby. Podle evropského komisaře pro sociální záležitosti Vladimíra Špidly může nemožnost přístupu k bankovnímu účtu nízkopříjmovým domácnostem způsobit další problémy v přístupu k bydlení, zdravotní péči a různým sociálním službám.

Zajištění stavu, aby **každý Evropan měl přístup k základním bankovním službám**, je proto klíčovým úkolem Evropské unie a bude ovlivňovat podobu obnovené sociální agendy, kterou Komise představí v červnu, uvedl Špidla.

Rozdíly ve statistikách přístupu občanů k základní bankovní službě – běžnému účtu – poukazují na **různý stupeň vyspělosti jednotlivých bankovních trhů v EU**. Na trzích s největším podílem občanů bez bankovního účtu existuje pro bankovní skupiny největší příležitost pro růst v segmentu drobného bankovníctví. A to tím spíše, že i Evropská komise bude trend snižování počtu lidí bez bankovního účtu podporovat.

http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/docs/social_inclusion/2008/financial_exclusion_study_en.pdf

ENERGETIKA A DOPRAVA

Dohoda o liberalizaci energetiky se blíží

Zastánci a odpůrci rozdělení energetických šampiónů se podle dostupných indicií pravděpodobně v dohledné době dohodnou na **kompromisním návrhu mezi vlastnickým oddělením** (tzv. unbundlingem) a zachováním současného stavu, kdy velké firmy ovládají jak výrobu, tak distribuci energií.

Osm států Unie v čele s Francií a Německem dlouhodobě odporuje snahám Komise o liberalizaci energetického sektoru tím, že jsou **proti vlastnickému oddělení distribuce a výroby elektřiny a zemního plynu**. V praxi by to vedlo k rozpadu společností jako jsou EDF či E.ON.

Nečekaným spojencem rebelující osmičky se stal Průmyslový výbor Evropského parlamentu, který se vyslovil **proti nucenému rozdělení energetických gigantů, ale pouze v sektoru plynu**. V sektoru elektrické energie parlamentní výbor vlastnický unbundling podporuje.

Na začátku tohoto roku proto hlavní odpůrci unbundlingu představili vlastní návrh známý pod názvem **třetí cesta k liberalizaci**. Ten nahrazuje vlastnické oddělení výroby a distribuce energií zachováním status quo s tím, že konkurenční prostředí v sektoru energetiky by bylo zajištěno pomocí dozoru příslušných orgánů státní správy.

Podle neoficiálních informací se rýsuje kompromisní řešení mezi znesvářenými stranami v této klíčové otázce. Energetičtí giganti by se údajně nemuseli rozdělovat, **řízení distribučních sítí by ovšem podléhalo nezávislým provozovatelům přenosových soustav** (TSOs-Transmission System Operators).

Události

Komise zveřejnila nové návrhy kontroly stavu (tzv. Health-checku) Společné zemědělské politiky v EU. Oproti původnímu návrhu z konce loňského roku by mělo dojít k menším škrtnům v dotacích pro velké zemědělské podniky. Summit mezi EU a státy Latinské Ameriky skončil rozporuplně. Vrcholní představitelé obou seskupení se shodli na nutnosti bojovat proti rostoucím cenám potravin a globálnímu oteplování. Naopak rozdílné názory panovaly ohledně role biopaliv a volného obchodu při ovlivňování těchto trendů.

Háček je nicméně v tom, že plné rozhodovací pravomoci TSOs mají platit jen **pro běžné každodenní řízení přenosových soustav**. V důležitých rozhodnutích, jako jsou např. ta o schvalování finančního plánu nebo o výplatách dividend, by měl hlavní slovo speciální dozorcující orgán. O jmenování členů tohoto orgánu se ještě povede diskuse, nicméně ze současného návrhu vyplývá, že by v něm kromě ostatních zainteresovaných stran měli hrát prim též zástupci mateřské energetické společnosti.

Evropská komise si svým plánem na liberalizaci energetického sektoru vzala na svá bedra těžké břemeno. Energetické firmy patří mezi **nejsilnější kapitálové skupiny s velkým lobbystickým vlivem**, které se za každou cenu snaží udržet své tržní pozice. Nicméně souhlasíme s názorem, že větší konkurence na energetickém trhu by spotřebitelům rozhodně neuškodila.

http://ec.europa.eu/energy/electricity/package_2007/index_en.htm

<http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/blizi-se-dohoda-o-liberalizaci-energetiky>

ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV

Modernizace SZP by zemědělcům měla pomoci lépe reagovat na poptávku

Evropská komise zveřejnila **nové návrhy tzv. Health-checku** (kontroly stavu) Společné zemědělské politiky (SZP) EU. Nejedná se o reformu SZP, ale pouze o doplněk k reformě z roku 2003 a vztahuje se pouze na současné rozpočtové období do roku 2013.

Evropská komise navrhuje, aby členské země, v nichž platí tzv. historický model plateb, podle nějž zemědělci dostávají podporu v závislosti na tom, jakou podporu získali v minulosti, měly možnost tento model opustit a **přejít na režim jednotných sazeb**.

Měla by se rovněž **prodloužit platnost režimu jednotné platby na plochu**, který se uplatňuje v některých nových členských zemích včetně ČR. Původně měl vypršet v roce 2010, nyní se uvažuje o jeho prodloužení do roku 2013. Poté jej nahradí dotace na produkci.

Součástí návrhu je i **zrušení požadavku, aby zemědělci museli 10 % půdy nechávat ležet ladem**. Oddělování vazby mezi přímými platbami a objemem produkce by mělo pokračovat i v dalších oblastech zemědělské výroby. Od roku 2010 by také mělo dojít ke zrušení prémie na energetické plodiny. Počítá se také s postupným uvolňováním mléčných kvót (do roku 2015 by měly být postupně odstraněny).

Komise prosazuje také **zrušení intervenčních nákupů u všech obilovin kromě potravinářské pšenice**. Současný trend přesouvání finančních prostředků od přímých dotací směrem k dotacím na rozvoj venkova a financování nových

výzev (klimatické změny, vodní hospodářství, apod.) by měl pokračovat.

Aktuální verze návrhu rovněž počítá s **menšími škrty v dotacích pro velké zemědělské podniky, než se původně uvažovalo**. Velké farmy v EU, které na dotacích dostávají ročně více než 7,5 milionu korun (300.000 eur), měly podle původních představ přijít až o 45 % peněz nad tuto částku, nyní to má být 9 %. To je důležité zejména pro české zemědělství, které se z historických důvodů skládá zejména z velkých zemědělských podniků.

Health-check je určitě krok správným směrem, který ve světle aktuálního vývoje na trhu racionálně mění některé parametry Společné zemědělské politiky. Nicméně **plnohodnotnou reformou bohužel není**.

http://ec.europa.eu/agriculture/healthcheck/index_en.htm

<http://www.euractiv.cz/zemdelstvi/clanek/modernizace-szp-by-zemedelcum-mela-pomoci-lepe-reagovat-na-poptavku>

Ministři zemědělství EU: je nutné stabilizovat ceny potravin

Na svém pravidelném zasedání se ministři zemědělství členských států EU shodli na **nutnosti stabilizovat ceny**

potravin, které se za poslední tři roky zdvojnásobily. Projednávali také návrh směrnice upravující podmínky uvedení chemických výrobků ochraňujících zemědělské rostliny na trh EU.

Zasedání Rady předsedal slovinský ministr zemědělství Iztok Jarc, který předložil svým protějškům zprávu, ve které předsedající země identifikuje příčiny současného zdražování. Zvýšení cen potravin na světových trzích je způsobeno kombinací několika faktorů, jako je **globální oteplování, výroba biopaliv, zvyšující se ceny energií nebo růst světové populace.**

Iztok Jarc k tomu řekl: „Někteří tvrdí, že vysoké ceny mohou být pro zemědělce příležitostí, protože vyšší ceny by mohly povzbudit produkci a tudíž zvýšit zisk. Na druhou stranu jsou vysoké ceny problémem pro státy dovážející potraviny, tedy hlavně pro rozvojové země.“

EU již minulý rok přijala mimořádná krátkodobá opatření, aby ceny potravin v rámci EU klesly. Jedná se například o **zvýšení kvót pro produkci mléka nebo o zrušení dovozních cel** pro téměř všechny druhy obilovin.

Ne všechny členské státy však považují tato opatření za dostatečná. Velká Británie tvrdí, že **jen plná liberalizace zemědělského trhu pomůže ceny snížit.** Podle britského ministra Alistaira Darlinga je nutné zrušit opatření, která drží ceny nad úrovní cen na světových trzích. To by však znamenalo výrazný zásah do současného systému fungování Společné zemědělské politiky (SZP). Německo i Francie jsou proti této liberalizaci.

Souhlasíme s názorem britského ministra zemědělství. Pokud skutečně nedojde k radikální změně SZP, což zatím přijatý Health-check (viz zpráva výše) nenaznačuje, ceny potravin v Evropě neklesnou.

http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Press_Releases/May/0519AGRIFISH.html

<http://www.euractiv.cz/zemdelstvi/clanek/ministri-zemdelstvi-eu-je-nutne-stabilizovat-ceny-potravin>

VNĚJŠÍ VZTAHY

Summit EU – Latinská Amerika skončil rozporuplně

Více než 50 vrcholných představitelů z obou břehů Atlantiku se o víkend shodli, že je nutné **bojovat proti rostoucím cenám potravin a globálnímu oteplování.** Naopak rozdílné názory panovaly ohledně role biopaliv a volného obchodu při ovlivňování těchto trendů.

Řada jihoamerických vrcholných představitelů vyjádřila přesvědčení, že preferování plodin vhodných pro výrobu biopaliv na úkor těch potravinových vede k omezování jejich nabízeného množství, a tudíž k celosvětovému růstu cen základních potravin. Pro rozvojovější země, kde v některých

domácnostech výdaje na stravování představují až 70 % spotřebního koše, to **představuje závažný problém.**

To si uvědomují i představitelé evropských států, nicméně **odmítají svádět vinu na biopaliva.** Podle premiéra předsedajícího Slovinska Janeza Janšy je hlavní důvod růstu cen potravin v rostoucí spotřebě. Na straně obhajoby biopaliv stojí z Latinské Ameriky po boku Unie především Brazílie – tradiční propagátor této alternativy k ropě.

Podle očekávání **nedošlo v Peru ani k posunu při vyjednávání o dohodách o volném obchodě** mezi Uníí a latinskoamerickými sdruženími, jako jsou Andské společenství národů, Mercosur či Sdružení států Střední Ameriky. Po krachu těchto multilaterálních jednání se v následujících měsících přistoupí k separátním rozhovorům s liberálnější orientovanými státy.

Tato jednání neulehčují ani **rozhovory v rámci Světové obchodní organizace.** Ty jsou stále blokovány na jedné straně neochotou vyspělých států – především USA a sedmadvacítky – ke snížení zemědělských dotací a na straně druhé obavami rozvojových států před otevřením vlastních trhů vyspělé konkurenci.

Zpochybňování politiky podpory biopaliv se ozývá i v samotné Evropské unii. Také podle řady nezávislých studií je energetická náročnost výroby současných biopaliv téměř shodná (či dokonce vyšší) než jejich energetický efekt. **Řešením se tak nejspíše stanou až biopaliva druhé generace,** která se budou vyrábět z biologického odpadu, travin nebo dřevin.

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/100452.pdf

<http://www.euractiv.cz/obchod-a-export/clanek/v-peru-skoncil-summit-eu--latinska-amerika>

Polsko a Švédsko obhajují „východní iniciativu“

Polsko a Švédsko představily **návrh na posílení vazeb mezi EU a jejími východními sousedy.** Tato iniciativa přichází tři týdny poté, co Evropská komise zahájila využívání nového finančního nástroje pro politiku sousedství (Neighbourhood Investment Facility, NIF). Jeho cílem je zvýšit objem investice v zemích, které sousedí s EU na jihu a na východě. NIF by se měl stát klíčovým nástrojem Evropské politiky sousedství (EPS), která vznikla v roce 2004 za účelem zlepšení vztahů se zeměmi v severní Africe, Blízkém východě a se státy bývalého Sovětského svazu – Arménií, Ázerbajdžánem, Běloruskem, Gruzíí, Moldávií a Ukrajinou.

Nová polsko-švédská iniciativa se řídí schématem EPS a zaměřuje se na zlepšení vazeb s **Arménií, Ázerbajdžánem, Běloruskem, Gruzíí, Moldávií a především s Ukrajinou.** Polsko a Švédsko navrhují, že nová dohoda o partnerství, která je v současné době předmětem jednání mezi EU a Ukrajinou, „by mohla sloužit jako reference“ pro další země.

Události

Evropský parlament souhlasil s návrhem směrnice, podle které bude protiprávní jednání poškozující životní prostředí ve všech členských státech považováno za trestný čin. Šetření Evropské komise odhalilo, že až třetina evropských leteckých společností na svých webových stránkách zveřejňuje matoucí či klamavé informace. Eurokomisař Špidla vystoupil proti pravidlu mezinárodní fotbalové asociace FIFA „6+5“, které je podle něj v rozporu s pravidly nediskriminace a volným pohybem pracovníků v EU.

Francie, která bude EU předsedat od července 2008, nyní zintenzívnila své snahy ohledně **statusu Ukrajiny a naléhá na to, aby EU zemi udělila „privilegovaný status“**.

Zdá se, že iniciativa Polska a Švédska doplňuje francouzský návrh na vytvoření Středomořské unie. Na rozdíl od plánu Francie ale polsko-švédský návrh jasně deklaruje, že **bude zasazen do existujících struktur EU** a neusiluje o další financování.

Hlavní rozdíl návrhu Polska a Švédska od bilaterální EPS je ten, že polsko-švédská iniciativa zdůrazňuje **multilaterální spolupráci v oblastech, jako jsou migrace, cestování bez víz, volný trh a ochrana životního prostředí**. Podle návrhu mohou být navrhované projekty rozšířeny i do Ruska.

Východní iniciativu Polska a Švédska považujeme za **užitečnou protiváhu Francouzi iniciovanému projektu Středomořské unie**. Bližší detaily obou těchto zahraničně-politických akcí budou diskutovány na červnovém summitu EU.

http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0526_GAERC-prE.pdf

<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/polsko-a-svedsko-obhajuji-vychodni-iniciativu>

JUSTICE A ZÁLEŽITOSTI VNITRA

Poškozování životního prostředí bude trestným činem

Podle zprávy o návrhu směrnice v oblasti trestněprávní ochrany životního prostředí, kterou přijal Evropský parlament, bude protiprávní **jednání poškozující životní prostředí či zdraví osob považováno ve všech členských státech za trestný čin**.

Trestní sankce však budou ukládány také za odchyt a usmrcování chráněných druhů živočichů a rostlin a za výrobu a prodej látek poškozujících ozonovou vrstvu.

Cílem přijaté legislativy je zajistit, že všechny členské státy budou považovat za trestný čin určité konkrétní jednání vedoucí k poškození životního prostředí. Jinými slovy, pokud je v některém členském státě jeden z trestných činů uvedených ve zprávě považován pouze za přestupek, po vstupu této směrnice v platnost budou členské státy **povinny v těchto případech uplatnit „účinné, přiměřené a odrazující“ trestní sankce**.

Za protiprávní jednání, za něž budou ukládány sankce podle trestního zákoníku, se považuje **vypouštění, emise nebo uvolňování množství materiálu nebo ionizujícího záření do ovzduší, půdy nebo vody**, které způsobují smrt nebo vážná poškození zdraví osob či životního prostředí, a výroba, skladování a přeprava jaderného materiálu.

Poslanci rovněž podpořili začlenění ustanovení, kterým se zakazuje usmrcování, ničení, držení a odchyt chráněných druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin, poškozování přírodních stanovišť v chráněných oblastech a výroba, dovoz, vývoz, uvádění na trh nebo používání látek poškozujících ozonovou vrstvu.

V České republice je za úmyslné poškození životního prostředí uplatňován **trest odnětí svobody do 3 let**. Při velmi přitěžujících okolnostech může být tento trest zvýšen až na 8 let. Poškození životního prostředí z hrubé nedbalosti se trestá až 6 měsíci odnětí svobody a při velmi přitěžujících okolnostech až 5 lety.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/064-29450-140-05-21-911-20080520IPR29449-19-05-2008-2008-false/default_cs.htm

ZDRAVÍ A OCHRANA SPOTŘEBITELE

Komise: letecké společnosti nehrají fair

Loni v květnu spustila Komise **rozsáhlý průzkum internetových stránek nabízejících letenky**, který má trvat ještě rok. V polovině intervalu byla zveřejněna průběžná zpráva přinášející alarmující výsledky. Z 386 webových portálů, které se podrobily šetření, vykazovala závažné nedostatky více než třetina z nich. S majiteli stránek, kde se vyskytly nesrovnalosti, bylo zahájeno správní řízení, v jehož průběhu polovina z nich přistoupila k nápravě chyb.

Komisařka EU pro ochranu spotřebitele Meglena Kuneva již vyzvala letecké společnosti k odstranění těchto nesrovnalostí: **„jedněte nyní nebo budeme jednat my.“**

Mezi nejčastější porušení pravidel na ochranu spotřebitele patřilo **klamavé udávání cen** (na 58 % nekorektních portálů) následované **nesrovnalostmi ve smluvních podmínkách** (49 % stránek). Do druhé oblasti spadají chyby v překladech nebo dokonce jejich úplná absence a také zaškrťování kolonek s doplňkovými službami bez vědomí uživatele. Na 15 % stránek navíc nebylo vůbec možné najít inzerované nabídky.

Události

Vzhledem ke specifické legislativě v mnoha členských státech Unie většina z nich nemohla zveřejnit jména provinilých společností. Tento krok učinilo jen Norsko a Švédsko, kde se ukázalo, že problémy s dodržováním pravidel má např. **irský Ryanair nebo rakouská Austrian Airlines**.

Podnikání založené na poskytování zavádějících až nepravdivých informací, zvláště pokud se týkají cen, a z toho plynoucí klamání zákazníků **by nemělo být tolerováno**. Otázkou je, jak proti viníkům zakročit. Možná účinnějším nástrojem než přijímání další regulace je úprava legislativy tak, aby mohlo dojít ke zveřejnění klamajících aerolinek.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/722>

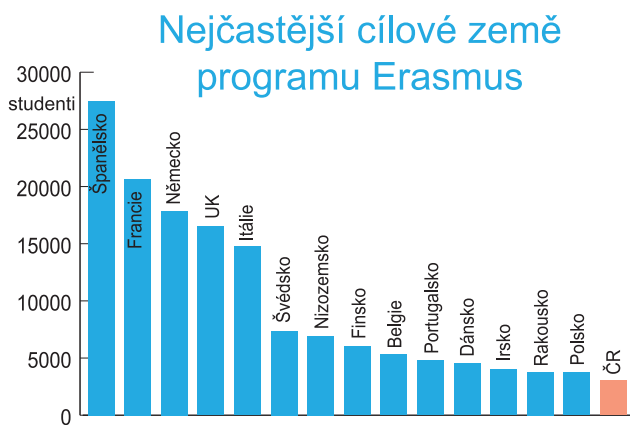
<http://www.euractiv.cz/obchod-a-export/clanek/komise-letecke-spolecnosti-nehraji-fair>

VZDĚLÁVÁNÍ A SPORT

Do programu Erasmus se zapojuje stále více studentů i pedagogů

Z údajů Komise vyplývá, že počet studentů, kteří ve školním roce 2006/2007 **vyjeli do zahraničí v rámci programu Erasmus**, vzrostl o 3 % oproti údajům z předešlého roku. Počet vyučujících stoupl o 10 %.

Program Erasmus vznikl v roce 1987 jako vlajková loď mezi vzdělávacími programy EU. **Podporuje mobilitu a spolupráci ve vyšším vzdělávání ve 31 státech**, které jsou do něj zapojeny. V průběhu dvaceti let absolvovalo díky finanční podpoře programu Erasmus studijní pobyt v zahraničí asi 1,7 milionu studentů.

Zdroj.: Evropská komise, v akademickém roce 2006/2007

V akademickém roce 2006/2007 využilo možnosti vyjet do zahraničí 159 324 studentů, což je oproti minulému roku nárůst o 3,2 %. Nejdynamičtější růst mobility studentů zaznamenala Komise v nových členských státech, kde mobilita vzrostla za minulý rok o 10 %. Nejvíce studentů vyjíždí z Německa

(23 884) a Francie (22 981). **Nejčastějšími cílovými zeměmi jsou pak Španělsko, Francie, Německo a Velká Británie**. Průměrná délka pobytu, který studenti stráví v zahraničí, je nyní 6,5 měsíce.

Stále stoupá i počet vysokoškolských pedagogů, kteří díky programu Erasmus vyjedou do zahraničí. Loni vyjelo na 25 809 vyučujících, nejvíce z **Německa, Španělska a Francie**.

Roční rozpočet programu Erasmus na období 2007-2013 je asi 450 milionů eur. Díky tomu průměrný měsíční příspěvek pro studenty na pobyt v zahraničí vzrostl o 22 % a v akademickém roce 2006/2007 činil 192 eur.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/736>

<http://www.euractiv.cz/vzdelavani/clanek/programu-erasmus-se-zucastni-stale-vice-studentu-i-pedagogu>

Pravidlo FIFA v rozporu s volným pohybem pracovníků v EU

Proti řadě členských států EU může být zahájeno řízení kvůli rozporu s právem EU, pokud jejich národní fotbalové asociace budou aplikovat pravidlo FIFA týkající se národních kvót pro hráče. Podle Evropské komise je v **rozporu s pravidly nediskriminace a svobody pohybu pracovníků v EU**.

„Komise vystavila Mezinárodní fotbalové asociaci FIFA za její pravidlo 6+5 červenou kartu, uvedl eurokomisař pro zaměstnanost Vladimír Špidla. Toto pravidlo totiž požaduje, aby alespoň **šest hráčů v základní sestavě pocházelo ze země, kde se liga hraje**. Podle Komise však omezování počtu zahraničních hráčů je diskriminací na základě národnosti.

„**Profesionální fotbalisté jsou pracovníci**, proto musí být respektovány principy nediskriminace a svobody pohybu pracovníků, rozhodnutí k Bosmanově případu to určuje jasně“, uvádí komisař Špidla. Zároveň dodal, že v případě aplikace tohoto pravidla 6+5 v ligových soutěžích členských států se Komise nebude zdrážet **zažalovat danou zemi u Evropského soudního dvoru**.

Na druhou stranu Komise schvaluje pravidlo Evropské fotbalové asociace UEFA o doma vychovaných hráčích, podle kterého fotbalové kluby musí mít **v týmu minimální počet lokálně vychovaných hráčů bez ohledu na národnost**. Komise však upozorňuje, že i v tomto pravidle se skrývá nepřímá národnostní diskriminace, neboť mladí domácí hráči mají snadnější přístup dostat se do tréninkových center klubů než hráči z ostatních členských států. Proto bude Komise přísně monitorovat i aplikaci tohoto pravidla.

Nynější kauza je zajímavým **střetem mezi deklarovanou autonomií fotbalových federací a platnou legislativou Evropské unie**. Není vyloučené, že její rozřešení bude muset učinit skutečně až Evropský soudní dvůr.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/807>

Kalendárium

Lepší hospodaření veřejných rozpočtů v Itálii, Portugalsku, České republice a na Slovensku vedlo Evropskou komisi k tomu, že vůči těmto státům zrušila postup při nadměrném deficitu. Evropská komise uvítala rozhodnutí Francie, že otevře svůj pracovní trh pracovníkům z osmi členských zemí vstoupivších do Evropské unie v roce 2004, včetně ČR. Ze statistiky Eurostatu vyplývá, že průměrné výdaje na sociální ochranu v EU dosahují 27,2 % HDP, v České republice pak pouze 19,1 % HDP.

5. KVĚTNA

Evropská komise a Rusko se dohodly na posílení spolupráce v oblasti rybníkářství:

http://ec.europa.eu/fisheries/press_corner/press_releases/2008/com08_34_en.htm

Evropský fond vzdělávání sponzoruje vzdělávací program pro právo a obchod v Evropě:

http://www.etf.europa.eu/web.nsf/opennews/C05E3A92E06C72B5C125743B00463AFB_EN?OpenDocument

6. KVĚTNA

Studie potvrdila vazbu mezi porodní váhou, váhovým přírůstkem a rizikem srdečních chorob:

http://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?id=/research/headlines/news/article_08_05_05_en.html&item=Infocentre&artid=7193

Nutné pojištění pro letecké operátory v EU:

http://ec.europa.eu/transport/air_portal/internal_market/insurance_en.htm

Nová publikace o obraně proti radiaci:

http://ec.europa.eu/energy/nuclear/radioprotection/publication_en.htm

7. KVĚTNA

Europoslanci žádají aktivnější přístup USA v otázkách změny klimatu:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/064-28262-126-05-19-911-20080505STO28111-2008-05-05-2008/default_en.htm

Humanitární pomoc Barmě ve výši 2 mil. eur pro oběti cyklónu Nargis:

http://ec.europa.eu/echo/whatsnew/ip_myanmar2008_en.htm

Maďarsko a Slovensko spustily pakt přeshraniční spolupráce v rámci Evropského seskupení pro územní spolupráci:

<http://www.cor.europa.eu/pages/PressTemplate.aspx?view=detail&id=bc9fa3d1-6e2a-4ace-966f-4f06ad27c148>

8. KVĚTNA

EP vyhlásil písemné prohlášení k mikroúvěrům:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/028-28224-128-05-19-903-20080430IPR28009-07-05-2008-2008-true/default_cs.htm

Evropská centrální banka zveřejnila trendy úvěrů v eurozóně za duben 2004:

<http://www.ecb.eu/press/pr/date/2008/html/pr080509.en.html>

EU vydává 27 % HDP na sociální ochranu:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2008/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2008_MONTH_05/3-08052008-EN-AP.PDF

Výdaje na sociální ochranu v % HDP v roce 2005

Švédsko	32,0	Lucembursko	21,9
Francie	31,5	Maďarsko	21,9
Dánsko	30,1	Španělsko	20,8
Belgie	29,7	Polsko	19,6
Německo	29,4	ČR	19,1
Rakousko	28,8	Malta	18,3
Nizozemsko	28,2	Irsko	18,2
EU-27	27,2	Kypr	18,2
UK	26,8	Slovensko	16,9
Finsko	26,7	Bulharsko	16,1
Itálie	26,4	Rumunsko	14,2
Portugalsko	24,7	Litva	13,2
Řecko	24,2	Estonsko	12,5
Slovensko	23,4	Lotyšsko	12,4

Zdroj: Eurostat

9. KVĚTNA

Evropský parlament žádá více transparentnosti pro lobbování:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/001-28227-128-05-19-901-20080430IPR28012-07-05-2008-2008-false/default_en.htm

Komise doporučuje Radě zrušit postupy při nadměrných deficitech v Itálii, Portugalsku, ČR a Slovensku:

http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article12538_en.htm

13. KVĚTNA

Zpráva o strategii rozšíření a pokroku za rok 2007:

http://ec.europa.eu/enlargement/key_documents/reports_nov_2007_en.htm

Dvojitý způsob kontroly dováženého textilu z Číny:

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/138820.htm>

14. KVĚTNA

Zápis z mimořádného zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/gena/&filename=100310.pdf

EU a Spojené státy vydaly první společné prohlášení o otevřených investicích:

http://ec.europa.eu/trade/issues/bilateral/countries/usa/pr130508_en.htm

15. KVĚTNA

EU zveřejnila odhad překážek v obchodování a investicích mezi EU a USA:

http://ec.europa.eu/trade/issues/bilateral/countries/usa/pr150508_en.htm

Kalendárium

Poslanecký návrh povinného skladování skleníkových plynů pod zemí:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/064-28763-133-05-20-911-20080513STO28752-2008-12-05-2008/default_en.htm

16. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k hospodářským a finančním záležitostem:

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/100339.pdf

EU a Korea dokončily 7. kolo jednání o dohodách o volném obchodu:

http://ec.europa.eu/trade/issues/bilateral/countries/korea/pr150508_en.htm

19. KVĚTNA

10 let Evropské hospodářské a měnové unie - fórum konané v Bruselu:

http://ec.europa.eu/economy_finance/events/event12012_en.htm

20. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/agricult&fileName=100468.pdf

21. KVĚTNA

Evropský parlament přijal zprávu týkající se evropské námořní politiky:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/062-29033-140-05-21-910-20080516IPR29017-19-05-2008-2008-true/default_en.htm

22. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k záležitostem vzdělávání, mládeže a kultury:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/educ&fileName=100538.pdf

23. KVĚTNA

Zpráva o dopadu rozšíření EU v roce 2004 v oblasti dopravy:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/international/studies/index_en.htm

26. KVĚTNA

EU iniciuje dohody v letecké dopravě s Mexikem:

http://ec.europa.eu/transport/air_portal/international/pillars/developments/index_en.htm

Aktualizované ceny ropy a ropných produktů:

http://ec.europa.eu/energy/oil/bulletin/2008_en.htm

27. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/gena&fileName=100673.pdf

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/gena&fileName=100674.pdf

Evropská agentura pro bezpečnost a zdraví v práci odstartovala kampaň pro zdraví na pracovištích:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=400

28. KVĚTNA

Monitorování zemědělské obchodní politiky - Čína: ven z dračího doupěte:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/map/01_08.pdf

EU a Chorvatsko se dohodly na prioritách v oblasti zaměstnanosti:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=402

29. KVĚTNA

Komise vyzývá Francii ke snaze o rozpočtovou konsolidaci a reformem:

http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article12640_en.htm

Globální obchodní překážky mají největší dopad pro malé firmy:

http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/mk_access/pr260508_en.htm

Evropský fond na přizpůsobení se globalizaci vydal 3,1 mil. eur na podporu propuštěných zaměstnanců v Portugalsku a na Maltě:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=408

30. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/intm&fileName=100733.pdf

50 let Evropského hospodářského a sociálního výboru: Pohled do minulosti může být inspirací pro budoucnost:

<http://eesc.europa.eu/activities/press/cp/docs/2008/communique-presse-eesc-047-2008-en.doc>

Evropská komise vítá otevření pracovního trhu Francie pro pracovníky nových členských zemí EU z roku 2004:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=405

Nejvýznamnější událostí měsíce června v Evropské unii je – tak jako každý rok – červnové zasedání Evropské rady v Bruselu. Hlavní představitelé členských států budou mít na pořadu jednání několik zajímavých bodů. Pozornosti našich východních sousedů určitě neunikne diskuse o přijetí eura, která by však neměla být příliš konfliktní. Mnohem více emocí patrně vzbudí projednávání liberalizačního energetického balíčku, který počítá s vlastnickým oddělením výroby a distribuce energií.

Zasedání klíčových institucí EU

3.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k hospodářským a finančním záležitostem	
4.-5.6.2008	Brusel, Belgie
- Vystoupení představitelů Rady EU před Evropským parlamentem	
5.-6.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra	
5.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k životnímu prostředí	
6.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím	
9.-10.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a ochraně spotřebitelů	
12.-13.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím	
16.-17.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem	
17.-18.6.2008	Štrasburk, Francie
- Vystoupení představitelů Rady EU před Evropským parlamentem	
19.-20.6.2008	Brusel, Belgie
- Zasedání Evropské Rady	
23.-24.6.2008	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu	

Veřejné konzultace k legislativě EU

Téma veřejné konzultace	Vypisovatel	Uzávěrka
Energetická úspornost staveb	DG TREN	20.6.2008
Rozvoj offshore větrných elektráren	DG TREN	20.6.2008
Regulace roamingových poplatků v EU	DG INFSO	2.7.2008

Pozn.: DG = Generální ředitelství Evropské komise; pro bližší informace o vyhlášených konzultacích nás prosím kontaktujte

Téma

Téma červnového Měsíčník EU aktualit se věnuje hlavním charakteristikám trhu práce a politikám zaměstnanosti v Evropské unii. Po úvodním statistickém popisu pracovních trhů v EU se věnujeme moderní symbióze pružnosti a zabezpečení na trhu práce (tzv. konceptu flexikurity), podobám aktuálních politik trhu práce v EU, klíčovým otázkám rozvoje lidského kapitálu a geografické mobility pracovníků z jednotlivých členských států na jednotném vnitřním trhu.

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY TRHU PRÁCE A POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI EVROPSKÉ UNIE

STATISTICKÁ DESKRIPTORCE TRHU PRÁCE V EU

Po roce 2004 je hospodářská výkonnost EU poměrně kolísavá, když zejména vlivem ostrého nárůstu cen ropy došlo v roce 2005 ke zpomalení celkové ekonomické dynamiky, aby v letech následujících byla vykázána opětovná tendence mírného oživení.

Míra zaměstnanosti ve věku 15 až 64 let

Země	Celkem	Muži	Ženy
Dánsko	77,1	81,0	73,2
Nizozemsko	76,0	82,2	69,6
Švédsko	74,2	76,5	71,8
Rakousko	71,4	78,4	64,4
UK	71,3	77,3	65,5
Kypr	71,0	80,0	62,4
Finsko	70,3	72,1	68,5
Německo	69,4	74,7	64,0
Estonsko	69,4	73,2	65,9
Irsko	69,1	77,4	60,6
Lotyšsko	68,3	72,5	64,4
Slovinsko	67,8	72,7	62,6
Portugalsko	67,8	73,8	61,9
ČR	66,1	74,8	57,3
Španělsko	65,6	76,2	54,7
EU-27	65,4	72,5	58,3
Litva	64,9	67,9	62,2
Francie	64,6	69,3	60,0
Lucembursko	63,6	71,9	55,0
Belgie	62,0	68,7	55,3
Bulharsko	61,7	66,0	57,6
Řecko	61,4	74,9	47,9
Slovensko	60,7	68,4	53,0
Rumunsko	58,8	64,8	52,8
Itálie	58,7	70,7	46,6
Maďarsko	57,3	64,0	50,9
Polsko	57,0	63,6	50,6
Malta	55,7	74,2	36,9

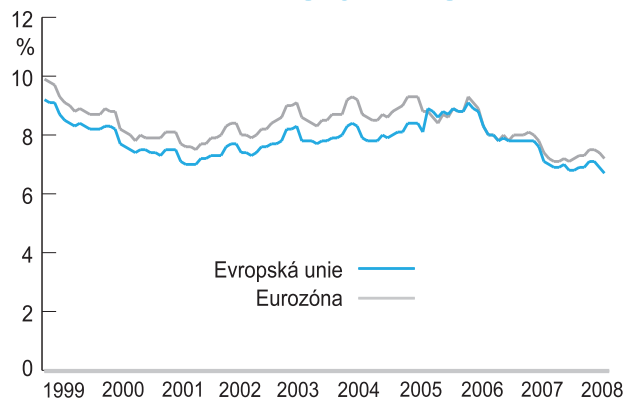
Zdroj: Eurostat, za rok 2007

Bez ohledu na proměnlivost výkonnosti ekonomického vývoje, růst zaměstnanosti v EU pokračoval v pozvolném oživení od roku 2003, zůstává však hluboce pod hodnotami pozorovanými na konci 90. let a na počátku této dekády. Průměrný růst

zaměstnanosti se v posledním období pohyboval mezi 0,5 % až 1,0 % meziročně. S ohledem na mírné zlepšení podmínek na trhu práce se míra zaměstnanosti ve stejném období pozvolna zvyšovala až na úroveň přes 65 % celkového počtu obyvatel mezi 15 a 64 lety věku.

Současně pak i míra nezaměstnanost vykazovala soustavný pokles až na úroveň pod 7,0 % na počátku roku 2008. V průběhu sledovaného období byl však vykázan proměnlivý vývoj produktivity práce, když tato klesala okolo poloviny této dekády a poté se mírně zvyšovala, čímž však nikterak nezúžila mezeru v porovnání s USA.

Vývoj míry nezaměstnanosti v EU a EMU

Zdroj: Eurostat

Pokrok směrem k celkovému Lisabonskému cíli ohledně míry zaměstnanosti, vztaženému k roku 2010, zůstává dále pomalý a dosažení tohoto cíle se stává stále větší výzvou. Nicméně, nedávný pokrok směrem k cílům zaměstnanosti žen a starších lidí, především v období ne zcela razantního hospodářského růstu, představuje povzbuzení.

Jestliže se průměrná míra zaměstnanosti v EU zvyšovala přibližně o 0,7 procentního bodu ve sledovaném čtyřletém uplynulém období, v případě žen se zvýšila o téměř 1 procentní bod (na více než 57 %) a v případě starších lidí (ve věku 55 – 64 let) se zvýšila podstatně o téměř 2 procentní body na 44 %. Míra zaměstnanosti mezi mladými lidmi (15 – 24 let) zůstává v zásadě nezměněna (okolo 37 %).

Řada vlivů ne zcela silné výkonnosti v zaměstnanosti EU v průběhu nedávných let byla vyvolána relativně slabou výkonností trhů práce ve velkých zemích jako je Německo a Polsko, ačkoliv trend zcela nedávno zveřejněných dat naznačuje proměnu situace na trhu práce v těchto zemích k lepšímu. Současně řada jižních států EU zůstává výrazně pod společnými cíli v zaměstnanosti definovanými pro celou Evropskou unii.

Navíc existuje tendence dalšího prohloubení rozdílů v zaměstnanosti mezi pohlavími. Velké rozdíly ve výkonnosti trhů práce existují na regionální úrovni. Silnější integrace trhů práce migrantů zůstává výzvou pro mnoho zemí EU.

Na úrovni členských států byl vývoj v oblasti zaměstnanosti v zásadě pozitivní, když míra zaměstnanosti klesala pouze v Německu a Nizozemsku, o více než 1 % rostla v 10 členských zemích a o viditelná více než 3 % pak v Lucembursku, Španělsku a Irsku.

Růst byl rychlejší v případě zaměstnanosti žen v porovnání s muži, ačkoliv pozoruhodný vývoj představoval zvrát v míře zaměstnanosti mužů v hlavní věkové skupině (25 – 54 let), dosažený po několika letech poklesu.

Pokračování pozitivního trendu v zaměstnanosti starších pracovníků a silný nárůst v podílu zaměstnanosti na částečný úvazek a na základě smluv na fixované časové období (v naší terminologii na dobu určitou) rovněž představovaly důležité vývojové rysy.

Kvalifikační profil populace EU v produktivním věku dále pokračuje ve zlepšování, se silným zlepšením zejména v kvalifikačním složení ženské složky, přispívající k lépe

zaměstnatelné a adaptabilnější pracovní síle a následně ke zvýšení zaměstnanosti a míry zaměstnanosti.

Vysoce kvalifikované nemanuální profese představují hlavního tahouna celkového nárůstu zaměstnanosti v nedávném období v Evropské unii, představující hlavní část expanze zaměstnanosti od roku 2000. To ukazuje na pokračující zlepšování v kvalifikační struktuře zaměstnaných a je odrazem pokračujícího posunu směrem k hospodářství více založeného na znalostech.

Nicméně, jsou zde indikace jistého stupně polarizace ve změnách profesní struktury trhu práce směrem k vysoce kvalifikovaným profesím a velmi nízkou kvalifikovaným profesím, s poklesem v zaměstnanosti kvalifikovaných manuálních profesí. Na evropských trzích práce představuje způsob uspořádání trhu práce poměrně citelně vnímanou hodnotu, která se týká například podoby smluvního vztahu, počtu pracovních hodin i existence atypických pracovních uspořádání, jež nejsou neobvyklá ve většině členských států.

Nedávno shromážděná data ukazují proměňující se trendy napříč členskými státy ve výskytu netypických úprav pracovní doby (jako například v případě noční práce, práce v neděli), s obecným snížením výskytu nepravidelné práce. Průměrná pracovní doba na zaměstnanou osobu zůstává relativně vysoká v nových členských státech EU, především díky nízkému výskytu práce na částečný úvazek v těchto zemích, ačkoliv se zdá být převažující tendence pokračujícího poklesu průměrné pracovní doby napříč EU, s několika málo výjimkami.

FLEXIBILITA A ZABEZPEČENÍ

Členské státy by měly usilovat o konvergenci pohledů na sadu společných principů ke kombinaci flexibility a zabezpečení zaměstnanosti na trhu práce – jež se pozvolna vžívá pod pojmem flexicurity. Flexicurity je reakce na potřebu zlepšit adaptabilitu jak pracovníků, tak firem na rychle se měnícím trhu práce a na segmentaci trhu práce.

Segmentovaný trh práce vyvolává rizika rostoucí nejistoty pracovních míst, poškozující udržitelnou integraci zaměstnanosti a omezující akumulaci lidského kapitálu.

Správné vybalancování mezi flexibilitou a zabezpečením může být dosaženo vzájemným působením čtyř klíčových prvků:

- dostatečně flexibilním smluvním uspořádáním;
- efektivní politikou aktivního trhu práce;
- kredibilním celoživotním učebním a vzdělávacím systémem;
- moderním systémem sociálního zabezpečení.

Termín flexicurity byl na počátku použit k popisu úspěšných kombinací flexibility a zabezpečení, realizovaných dánskými a nizozemskými trhy práce. Nicméně, flexicurity se poté vyvinula z popisu specifických národních kontextů a stala se nástrojem ke klasifikaci různých trhů práce.

Členské státy EU mohou být uskupeny do několika režimů flexicurity, založených na mixu jedné dimenze flexibility (externí flexibilita) a jedné dimenze zabezpečení (důchodového a zaměstnatelnosti). Nicméně, k zahrnutí dalších dimenzí, zejména interní a funkční flexibility, bude zapotřebí dalšího rozpracování.

Externí flexibilita se týká snadnosti najmout a propustit (či spíše uvolnit) pracovníky a využití flexibilních forem pracovních smluv. Je měřena indikátorem OECD striktnosti (přísnosti) legislativy ochrany zaměstnanosti (Employment Protection Legislation; EPL). Jak teoretické, tak empirické poznatky ukazují, že přísná EPL, mající problematický nebo omezený dopad na celkovou nezaměstnanost a

zaměstnanost, zhoršuje vyhlídky zaměstnanosti žen, mladých a starších pracovníků. Může rovněž zpomalovat tok pracovních sil mezi různými pracovními místy, což činí trh práce méně dynamickým a zvyšuje průměrné trvání doby nezaměstnanosti.

V nedávných letech určité členské státy zvýšily externí flexibilitu na maximální mez, především uvolněním EPL pouze pro přechodné, krátkodobé či nepravidelné pracovní smlouvy, zatímco byla ponechána přísná pravidla pro trvalé, pravidelné pracovní smlouvy bez změny. Tento přístup vedl k rozvoji dvoustupňových trhů práce, v nichž břemeno přizpůsobení šokům padá na zaměstnance, kteří mají uzavřeny netypické smluvní formy (například smlouvy na dobu určitou).

To vedlo k nejisté zaměstnanosti a nedostatku adekvátního zabezpečení tréninku a výcviku pro pracovníky s netypickými smlouvami, s negativním dopadem na produktivitu. Flexicurity by spíše volala po souběžném zjednodušení pravidel jak pro pravidelné (řádné) i netypické pracovní smlouvy, jako způsobu k dosažení zlepšené flexibility na trhu práce.

EPL a podpora v nezaměstnanosti (Unemployment Benefit; UB) mohou být spatřovány jako dva různé způsoby ochrany pracovníků před riziky na trhu práce. Empirické studie ukazují, že pracovníci se cítí lépe ochráněni prostřednictvím UB, než EPL. Relativně vysoká UB vykazuje tendenci k tomu, aby byla spojována s delším obdobím trvání nezaměstnanosti, mimo jiné kvůli poklesu intenzity hledání pracovního místa. Nicméně toto může být do značné míry sníženo nastavením efektivních aktivačních strategií, které koordinují správu UB s aktivními politikami trhu práce, resp. aktivní politikou zaměstnanosti (ALMPs). Možná reformní strategie by mohla vykompenzovat flexibilnější EPL za vyšší transfery nezaměstnaným jak ve formě příjmové kompenzace (pasivní politiky zaměstnanosti) a aktivních opatření (ALMPs).

Debata o flexicurity zesiluje význam vzájemných vazeb mezi politikami trhu práce a institucemi. V souladu s adekvátně postavenými teoretickými výsledky a statistickými procedurami jsou členské země EU propojeny na základě omezeného počtu dimenzí (os), které charakterizují národní trhy práce. Tato klasifikace ukazuje přítomnost tří hlavních os, které mohou být rozsáhle interpretovány jako reprezentativní:

- externí (nominální) flexibilita;
- zabezpečení;
- břemeno daňových příspěvků a příspěvků sociálního zabezpečení.

Klíčovým postřehem této analýzy je, že zde existují významné synergie mezi osou flexibility/zaměstnatelnosti a osou zabezpečení z pohledu výstupů výkonnosti trhu práce. Země, která vykazuje vysoké hodnoty jak na ose flexibility, tak zabezpečení, vykazuje příznivé hodnoty i pro

sociálně-ekonomické proměnné – jako například vyšší míru zaměstnanosti, rovnoměrnější rozdělení příjmů, apod.

Politická proveditelnost reformních opatření, která zlepšují kombinaci flexibility a zabezpečení, může být zesílena vyjednáváním v rámci (tripartitního) sociálního dialogu. Nicméně výrazně kompenzující podstata reforem flexicurity (tedy uvolnění EPL výměnou za jak vyšší, tak velkorysejší politiku výdajů na podporu trhu práce) může učinit jejich implementaci problematickou, kvůli vyvolanému zvýšení nebo posunu vládních výdajů společně s nutnými přínosy vyžadovanými při efektivnosti veřejné administrativy.

Aby nedošlo k výraznému zvýšení vládních výdajů, byla navržena nebo implementována řada politik konzistentních s flexicurity. Tyto politiky zahrnují:

- nastavení individuálních nebo přemístitelných účtů nezaměstnanosti;
- nahrazení všech typů pracovních kontraktů jedním společným, snižujícím náklady propouštění (uvolnění) a vytvářejícím daň pro účel dočasné nezaměstnanosti pro financování UB a veřejné služby zaměstnanosti (Public Employment Services, PES).

Tato opatření a návrhy ilustrují, že zde mohou být různé cesty ke zlepšení kombinace flexibility a zabezpečení – konkrétní řešení závisejí na příslušných národních okolnostech a politických volbách a preferencích, které mohou v důsledku přinášet ekvivalentní sociálně-ekonomický výsledek.

EFEKTIVNÍ POLITIKY AKTIVNÍHO TRHU PRÁCE V EU

V kontextu stávající debaty o flexicurity a podle závěrů Rady EU k zaměstnanosti a sociálním otázkám z jara 2006, jsou efektivní politiky aktivního trhu práce (ALMPs) – podporující přechod mezi pracovními místy a od nezaměstnanosti a nečinnosti k pracovním místům – jednou z ingrediencí, které jsou podstatné k dosažení dobré vybilancovanosti mezi flexibilitou a zabezpečením zaměstnanosti a při snížení rizika segmentace trhu práce.

Jak Evropská strategie zaměstnanosti (European Employment Strategy; EES), tak Strategie pracovních míst OECD doporučily následující aktivity:

- I. Posunout zdroje od pasivních politik trhu práce (tedy od těch, které se zaměřují na zajišťování příjmové podpory) k aktivním (těm, které se pokoušejí zlepšit vyhlídky účastníků trhu práce).
- II. Lépe vzít v úvahu vzájemné vztahy mezi aktivními politikami trhu práce a daňovými systémy a systémy benefitů, přednostně v rámci aktivačních strategií, ke zvýšení efektivnosti aktivních politik trhu práce.

Průměrné výdaje na politiky trhu práce v členských zemích EU celkově dosáhly přes 2 % HDP během delšího časového období 1985 – 2004, s malým přechodným poklesem, vyskytnuvším se po polovině 90. let.

Poslední známá data jsou za rok 2006 a vyplývá z nich, že mezi zeměmi existují rozsáhlé odlišnosti ve výdajích na politiky trhu práce. Ty se pohybují od úrovně okolo 0,5 % HDP v Estonsku, Litvě, Rumunsku, České republice, Lotyšsku a Řecku, až k vysoké úrovni 4,4 % v Dánsku na konci první poloviny této dekády. Průměr za celou evropskou sedmadvacítku představuje necelá 2 %.

V EU podíl výdajů na aktivní opatření činí v průměru přibližně 1/3 celkových výdajů na politiku trhu práce. To indikuje, že členské státy EU nečinily významný pokrok v přesunu zdrojů od pasivních k aktivním opatřením, bez ohledu na deklarované úmysly řady vlád. Účinnost aktivní politiky trhu práce je obvykle oceňována využíváním buď mikro- nebo makro-ekonomických technik k měření účasti v programu následné zaměstnanosti a/nebo vyhlídek výdělků.

Nicméně při využití dostupnosti adekvátních dat je využití rámce všeobecné rovnováhy – makro- preferováno před mikro-přístupem dílčí rovnováhy, neboť makro-přístup je schopen rovněž měřit nepřímé a dlouhodobé efekty, které mohou vést k revizi závěrů získaných pro účely politiky trhu práce z mikro-ekonomických evaluací.

Přehled programových evaluací, včetně nedávné meta-analýzy více než 100 studií zpracovaných v Evropě, vede k následujícím postřehům: trénink, výcvik má jen velmi skromnou pravděpodobnost prokázání pozitivního dopadu na

post-programové míry zaměstnanosti. Naproti tomu výdaje na zaměstnanostní pobídky a PES jsou spojeny s výrazně lepšími výsledky. Důkazy napovídají, že programy asistence hledání pracovního místa obecně, a aktivační politiky zejména, se umísťují velmi vysoko mezi nákladově efektivními opatřeními aktivní politiky trhu práce z pohledu pomoci nezaměstnaným nalézt pracovní místo a udržet jej.

Programy zahrnující přímé vytvoření pracovních míst ve veřejném sektoru pak dokonce mají méně pravděpodobnější pozitivní dopad na post-programovou zaměstnanost a její výsledky v porovnání s tréninkovými (výcvikovými) programy.

Objem výdajů na politiky trhu práce v roce 2006 v % HDP

Dánsko ¹⁾	4,34
Německo	2,97
Belgie	2,90
Nizozemsko	2,68
Finsko	2,54
Francie	2,32
Švédsko	2,28
Španělsko	2,16
Rakousko	2,11
EU-27	1,92
Portugalsko	1,84
Irsko	1,57
Itálie	1,27
Polsko	1,16
Lucembursko	1,04
Slovinsko	0,66
Slovensko	0,65
Maďarsko	0,64
Bulharsko	0,63
UK	0,60
Řecko ²⁾	0,56
Lotyšsko	0,54
ČR	0,49
Rumunsko	0,43
Litva	0,39
Estonsko	0,15

Zdroj: Eurostat, 1) rok 2004, 2) rok 2005

Výsledky mikroekonomických evaluací a několika disponibilních makroekonomických studií jsou jaksi protichůdné. Makroekonomické studie obvykle shledávají, že trénink (výcvik) je jedinou kategorií aktivní politiky trhu práce, která se zdá vykazovat významný pozitivní dopad na agregátní výstupy trhu práce.

Téma

Tento paradox by mohl být řešen rozšířením sledovaného období, které by zahrnovalo efekty tréninku poté, co se jej účastníci zúčastnili. V praxi ocenění tréninkových programů často dochází k negativnímu, nebo pouze mírně pozitivnímu efektu na výstupech účastníků během prvního roku nebo dvou po absolvování programu. Nicméně po tomto původním období rostoucí počet následných studií zjistil důkaz pozitivního dopadu, který lze přiřadit tréninku.

Abychom využili synergií a učinili aktivní politiky efektivnější, je důležité zvážit vzájemný vztah mezi aktivní a pasivní politikou trhu práce. Brzdící efekty relativně vysokých a dlouhotrvajících podpor v nezaměstnanosti na nabídku pracovní síly mohou být, alespoň částečně, vyváženy

osvojením dobře navržených aktivních politik trhu práce. V nedávném období členské státy EU preferovaly vyvažování některých z brzdících efektů na UB a systémy veřejné sociální péče zavedením ucelených aktivačních strategií, které koordinují veřejnou správu UB s výdaji na aktivní politiku trhu práce.

Ačkoliv situace v Evropě se rapidně zlepšuje úměrně stále většímu rozšíření praxe řízeného ocenění, rozvoj evaluační kultury pro politiku trhu práce je stále v mnoha členských státech EU ve své zárodečné a rozvíjející se formě. Ocenění efektů a monitorování implementace aktivních politik trhu práce je důležitým krokem v procesu zlepšování podoby této politiky pro zajišťování jejich lepších výsledků.

LIDSKÝ KAPITÁL, TECHNOLOGIE A RŮST V ČLENSKÝCH STÁTECH EU

Lidský kapitál spolu s technologií představují srdce Lisabonské strategie s cílem zvýšit produktivitu EU v kontextu ekonomiky založené na znalostech. Nicméně zejména investice do vysoce kvalifikované pracovní síly byla dosud spíše zklamáním. V současné době EU alokuje přibližně 1,2 % HDP do vyššího vzdělání v porovnání s téměř 2,9 % HDP v USA. Toto podinvestování do vysoce kvalifikované pracovní síly je interpretováno jako jeden z hlavních důvodů relativně pomalého růstu v Evropě v minulých letech.

Revidovaná Lisabonská strategie z roku 2005 a na ni navazující „Integrovaný koncept pro růst a pracovní místa (2005 – 2008)“ kladou ještě silnější důraz na potřebu více investovat do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělání a kvalifikačních dovedností.

Některé modely v existující ekonomické literatuře spojují lidský kapitál s hospodářským růstem a především sledují dva hlavní přístupy. Standardní přístup považuje lidský kapitál za dodatečný vstup do produkční funkce, společně s fyzickým kapitálem a prací. V tomto přístupu je růst veden akumulací lidského kapitálu. Následně mohou být rozdíly v mírách růstu mezi zeměmi vysvětleny rozdíly v mírách, za kterých tyto země akumulují lidský kapitál. Implicitně považuje vzdělání za faktor ovlivňující produktivitu práce stejným způsobem, bez ohledu na typ pracovního místa, které je s dosaženým vzděláním spojeno.

Ve druhém přístupu je růst veden zásobou lidského kapitálu, která určuje kapacitu země při vytváření nových technologií a absorpci nových technologií vyvinutých v jiných zemích.

Tento alternativní přístup se pokouší vysvětlit rozdíly v mírách růstu mezi zeměmi prostřednictvím rozdílů v zásobě lidského kapitálu, tedy ve schopnosti zemí vytvářet a absorbovat nové technologie. Spatřuje vzdělání jako zvláště důležité pro pracovní místa vyžadující inovace a přizpůsobování se změnám, která rychle rostou v ekonomikách založených na

znalostech. Kvalifikovaná pracovní síla je lepší při vytváření a absorbování nových technologií a tedy při vytváření technologického pokroku.

Tím jak jsou lidský kapitál a technologie považovány za klíčové determinanty produktivity EU, zmíněný alternativní přístup byl akceptován při prokazování – na empirické bázi – růstových efektů vysoce kvalifikované pracovní síly prostřednictvím technologického pokroku v jednotlivých členských státech EU.

Nicméně zejména v ekonomikách založených na znalostech, kde technologický pokrok může vytvářet i ekonomickou nerovnováhu, to není pouze úroveň lidského

Téma

kapitálu nebo jeho složení, ale rovněž adaptabilita pracovní síly, která působí na hospodářský růst. Právě adaptabilita pracovníků je zásadní podmínkou pro efektivní re-alokaci zdrojů v reakci na změny hospodářských podmínek na trhu. Ačkoliv schopnost a kapacita přizpůsobit se změně poptávky je jedním z hlavních rysů dobře vzdělané pracovní síly, má význam předpokládat, že stupeň adaptability pracovní síly je citlivý na formy organizace práce, s nimiž se pracovníci setkávají.

Následně mohou mít růstové efekty kvalifikované pracovní síly různý význam, závisící na tom, zda pracovní prostředí je vytvořeno k tomu, aby povzbuzovalo efektivní využití adaptability kvalifikovaných pracovníků ve prospěch technologického pokroku.

K ocenění těchto předpokladů je použit model, opírající se o vzájemně srovnatelná data ze 14 členských států Evropské unie s porovnáními pro každých pět let v období od roku 1960 do roku 2000. Model odhaduje dopad vysoce kvalifikované pracovní síly, měřené zde v podobě zlomku dospělé populace s terciárním vzděláním vůči celkovému dospělému obyvatelstvu, na technologický pokrok.

Významný rozdíl je činěn mezi dopadem vysoce kvalifikované pracovní síly na kapacitu země inovovat a na její schopnost přibližovat se technologickému vůdci. Rychlost ukazatele je funkcí proporce vysoce kvalifikovaných pracovníků vůči celkové pracovní síle a vzdálenosti na technologickou hranici. Jak se země blíží technologické hranici, dopad faktoru osvojování technologie se zeslabuje a na významu získává schopnost inovovat z tuzemských zdrojů.

Tento výsledek ukazuje pozitivní dopad kvalifikované pracovní síly na schopnost členských států EU vytvářet v domácích podmínkách nové technologie a absorbovat technologie vyvinuté v zahraničí.

Empirické výsledky rovněž potvrzují přesvědčení, že efekty na technologický pokrok budou významnější v zemích, které jsou blíže technologické hranici a kde pracovní prostředí podporuje kapacitu vysoce kvalifikovaných pracovníků pro přizpůsobení změnám v ekonomických podmínkách. Kombinace vysoce kvalifikované pracovní síly a flexibilního pracovního prostředí tak vskutku zesiluje schopnost zemí vytvářet nové technologie.

GEOGRAFICKÁ MOBILITA V RÁMCI EU

Geografická pracovní mobilita občanů EU zůstává limitujícím fenoménem jak v relaci vůči celkové populaci EU, tak i v porovnání k migraci ze třetích zemí do EU. V současné době méně než 2 % občanů EU v produktivním věku žijí v jiném členském státě EU; největší část z nich je ze starých členských států EU-15; to je méně než 20 % celkové pracovní síly EU, která se narodila ve třetích zemích.

Mezi členskými zeměmi nicméně existují podstatné rozdíly. Nynější toky pracovní mobility jsou nízké, s oficiálními statistikami ukazujícími pouze 0,1 % národní pracovní síly EU-15, jež mění každý rok své místo rezidence z jednoho do druhého členského státu. Míry mobility s ohledem na přesuny pracovníků z EU-10, resp. EU-12 do EU-15 po rozšíření jsou podle důkazů dosud limitovány, a toky opačným směrem jsou především zanedbatelné.

Regionální mobilita v rámci členských států je významně vyšší než přeshraniční mobilita mezi nimi, ačkoliv míry regionální mobility mezi zeměmi se podstatně liší a jsou výrazně nižší v nových členských státech v porovnání se starými. Celkově jsou míry geografické mobility v EU nižší než v USA. Ačkoliv ne tak výrazná, jak je občas zmiňována, ukazuje existující mezera v mobilitě vůči USA potenciál vyšší mobility v EU.

Mezinárodně mobilní občané „starých“ členských států (EU-15) mají tendenci pracovat ve vysoce kvalifikovaných nemanuálních profesích a jsou významně mladší, lépe vzdělaní, většinou svobodní a s menší pravděpodobností mít

děti, než celková pracovní síla EU nebo migranti z nečlenských zemí EU. Jejich znalostní a kvalifikační úroveň se zvýšila od

Téma

roku 2000; trendem se zdá být i vyšší mobilita mezi staršími pracovníky.

V porovnání s jejich partnery v EU-15, mezinárodně mobilní pracovníci z nových členských států EU-10 přistoupivší v květnu 2004, resp. EU-12 (přistoupí k 1.1.2006), jsou dokonce mladší, vykazují vysoký podíl ženských pracovníků a je výrazně méně pravděpodobné, že budou mít vyšší vzdělání; zahrnují velmi vysoký podíl středně-kvalifikovaných osob. Je tedy méně pravděpodobné, že tito lidé budou zastávat vysoce kvalifikované pozice, ale mají podstatně vyšší koncentraci v kvalifikovaných manuálních profesích a základních profesích, které by nasvědčovaly o jejich komplementární roli v ekonomikách hostujících zemí.

Míry zaměstnanosti mobilních občanů EU-15 jsou velmi podobné, pokud nejsou vyšší než míry zaměstnanosti celkové populace EU v produktivním věku. Míry zaměstnanosti občanů EU-10, resp. EU-12, pracujících ve starých členských státech se v minulém období výrazně zvýšily a blíží se mírám zaměstnanosti celkové populace i migrantům z EU-15; jsou navíc podstatně vyšší než v případě občanů z nečlenských zemí EU.

Přehledová data o úmyslu evropských občanů přestěhovat se do jiné země v následujících pěti letech ukazují, že přeshraniční mobilita mezi členskými zeměmi EU-15 bude pravděpodobně růst, ale v krátkém a středním období pravděpodobně ne výrazně. Mezi zeměmi EU-8 Česká republika, Maďarsko, Slovensko a Slovinsko očekávají míry mobility, které jsou nižší než ve většině starých členských států.

Očekávaná mobilita ze tří baltských zemí a Polska je

významně vyšší než mobilita ze zbytku členských států, ale je nepravděpodobné si klást velké a trvalé výzvy pro trhy práce v přijímajících zemích. Pokud se díváme na dlouhodobý vývoj, demografie bude zřejmě působit jako brzda mobility, zejména kvůli poklesu skupiny mladších lidí, která vykazovala tendenci být nejmobilnější.

Pokud máme relativně nízké hodnoty mobility v Evropě, je podstatné dále podporovat volný pohyb pracovníků jako jednu z fundamentálních svobod evropských občanů a pro úsilí jeho přispění lepšímu fungování trhu práce.

Úsilí k dalšímu redukování a odstraňování existujících právních a administrativních bariér mobility, včetně přechodných úprav pro volný pohyb pracovníků z nových členských zemí, potřebuje nepřerušovaně pokračovat. Nicméně, dokonce i pokud by všechny administrativní bariéry a informační překážky mobility byly odstraněny, sociální, kulturní, vzdělávací a infrastrukturní bariéry mobility ještě zůstanou hlavní překážkou.

Vyrovnaní se s těmito překážkami bude vyžadovat aktivitu zaměřenou na podporu integrace a přijetí nově příchozích, zajištění atraktivnějšího urbánního prostředí a trhu bydlení, zlepšení jazykových znalostí, zvýšení vzdělanostních úrovní a pomoci mladým lidem získat první zkušenost s mobilitou skrze studijní a výměnné pobyty v zahraničí.

Geografická mobilita představuje zásadní prvek ve strategii vypořádání se se stávajícími a budoucími výzvami trhu práce v rozšířené EU. Nicméně k zajištění efektivní politické reakce na tyto výzvy musejí být politiky zaměřené na geografickou mobilitu doprovázeny aktivitami na poli dalších politik zaměstnanosti, vzdělávání a přistěhovalectví.

ZÁVĚREM

Situace zaměstnanosti v rozšířené Evropské unii pokračuje ve zlepšování, bez ohledu na kolísavý hospodářský růst a zpomalování ekonomické aktivity v některých klíčových členských zemích. Další pokrok byl dosažen v případě míry zaměstnanosti celkové populace bez ohledu na pohlaví, v míře zaměstnanosti žen a především v míře zaměstnanosti starších pracovníků, přestože dosažení celkového Lisabonského cíle zaměstnanosti zůstává hlavní výzvou.

Zvýšené úsilí bude zapotřebí ve všech třech prioritních oblastech identifikovaných v konceptu zaměstnanosti, jmenovitě:

- i) přivábění a udržení více zaměstnaných lidí, zvýšení nabídky pracovní síly a modernizaci systémů sociálního zabezpečení;
- ii) zlepšení adaptability pracovníků a podniků;
- iii) zvýšení investic do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělání a kvalifikačních dovedností.

Závěry poslední společné Zprávy k zaměstnanosti zdůraznily význam uceleného přístupu k reformám, s ohledem na rychlé strukturální změny vyvolané stárnutím a globalizací. Poznatky Ročenky zaměstnanosti potvrzují toto tvrzení.

Členské státy potřebují identifikovat a implementovat vhodné kombinace politik zesilujících jak flexibilitu, tak zabezpečení jejich jednotlivých trhů práce.

Zatímco je zřejmé, že zde zřetelně neexistuje žádné jednotné řešení flexicity pro všechny, přijaté reformy budou vyžadovat odraz specifické situace v každém členském státě. Ucelený reformní přístup, obsahující všechny klíčové prvky – moderní pracovní zákony, aktivní politiky trhu práce, celoživotní systémy učení a vzdělávání a moderní systémy sociálního zabezpečení – nemůže pouze přispívat k lepším výsledkům zaměstnanosti, ale rovněž prokázat, že jsou politicky proveditelnější.

Dotační výzvy

V rubrice Dotační výzvy sledujeme za přispění dceřiné společnosti České spořitelny – konzultační firmy RAVEN EU Advisory – aktuálně vyhlášené a plánované výzvy k předkládání žádostí o dotace ze strukturálních fondů a Kohezního fondu EU. V tabulce jsou monitorovány informace o operačním programu, v rámci kterého byla výzva vyhlášena, o konkrétních oblastech podpory daného programu, typu vhodného žadatele a datu uzávěrky předkládání žádostí o dotaci.

Vyhlášené a plánované výzvy k předkládání žádostí o dotace z fondů EU

Operační program	(Pod)Oblast podpory/Program	Vhodný žadatel	Uzávěrka
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	Fond mikroprojektů pro přeshraniční spolupráci Česko-Polsko – Euroregion Glacensis	Vhodným příjemcem jsou právnické osoby, a to: a) veřejnoprávní nebo b) ovládané veřejnoprávními právnickými osobami nebo c) založené nikoli k dosažení zisku (neziskové)	27.6.2008
ROP Severo východ	Oblast podpory 1.1: Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury	Kraje a jimi zřizované organizace	27.6.2008
	Oblast podpory 1.2: Podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území	Kraje, obce a jimi zřizované nebo zakládané organizace, svazky obcí, NNO, provozovatelé drážní dopravy, podnikatelé, organizace zřizované nebo zakládané státem	30.6.2008
ROP Střední Čechy	Oblast podpory 1.1: Regionální dopravní infrastruktura	Kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace	27.6.2008
OP Lidské zdroje a zaměstnan.	Oblast podpory 5.1: Mezinárodní spolupráce	Obce, kraje a jimi zřizované organizace, NNO, sociální partneři, výzkumné a vzdělávací instituce, místní partnerství	31.12.2013
IOP	Oblast intervence 3.2: Služby v oblasti veřejného zdraví	Fyzické a právnické osoby poskytující veřejnou službu v oblasti zdravotní péče podle zákona č.20/1966 Sb., anebo zákona č.258/2000Sb.	2.7.2008
ROP Jihovýchod	Oblast podpory 1.1: Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu – letiště	Kraje a jimi zřizované nebo zakládané organizace	31.12.2013
	Oblast podpory 1.2: Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy	Kraje, obce a jimi zřizované nebo zakládané organizace, svazky obcí	7.7.2008
	Oblast podpory 1.3: Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob	Obce, organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi	7.7.2008
	Oblast podpory 1.4: Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu	Kraje, obce a jimi zřizované nebo zakládané organizace, svazky obcí	7.7.2008
	Oblast podpory 2.1: Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	Obce, svazky obcí, kraje, NNO, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, právnické osoby s účastí samosprávy, MSP	7.7.2008
	Oblast podpory 2.2: Rozvoj služeb v cestovním ruchu	Kraje, obce a jimi zřizované nebo zakládané organizace, svazky obcí, právn. osoby s účastí samosprávy, NNO, MSP	7.7.2008
	Oblast podpory 3.1: Rozvoj urbanizačních center, Projekty – města	Statutární města regionu soudržnosti Jihovýchod (Brno, Jihlava) a jimi zřizované nebo zakládané organizace, NNO, vzdělávací instituce, MSP	31.12.2013
	Oblast podpory 3.4: Veřejné služby regionálního významu	Kraje a jimi zřizované nebo zakládané organizace	31.12.2008
ROP Moravskoslezsko	Oblast podpory 1.2: Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava	Letiště Ostrava, a.s.	4.7.2008
	Dílní oblast podpory 2.1.1: Rozvoj infrastruktury pro vzdělávání, zaměření výzvy: Rozvoj oborových center praktické přípravy	Kraj	4.7.2008
	Dílní oblast podpory 2.1.4: Podpora rozvoje veřejných informačních služeb poskytovaných knihovnami	Kraj	4.7.2008

Dotační výzvy

ROP Střední Morava	Oblast podpory 2.1: Rozvoj regionálních center	Statutární města Olomouc a Zlín	30.9.2008
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Jihočeský kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání	Školy a školská zařízení, vysoké školy, sdružení asociace škol, právnické osoby působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, města, obce a svazky obcí, odborové organizace a organizace zaměstnavatelů, profesní a oborová sdružení, Hospodářská komora, zaměstnavatelé, NNO	7.7.2008
	Královéhradecký kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání		5.11.2008
	Liberecký kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání		26.6.2008
	Olomoucký kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání		14.7.2008
	Pardubický kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání		16.6.2008
	Středočeský kraj – zvyšování kvality ve vzdělávání		16.6.2008
	Královéhradecký kraj – rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		Školy a školská zařízení, vysoké školy, sdružení asociace škol, právnické osoby působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, organizace působící v oblasti volného času dětí a mládeže, města, obce a svazky obcí, NNO
	Olomoucký kraj – rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14.7.2008	
	Jihočeský kraj – rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	7.7.2008	
	Liberecký kraj – rovné příležitosti ve vzdělávání	26.6.2008	
	Pardubický kraj – rovné příležitosti ve vzdělávání	Školy a školská zařízení, vysoké školy, sdružení asociace škol, ostatní vzdělávací instituce, města, obce a svazky obcí, NNO	16.6.2008
	Středočeský kraj – rovné příležitosti ve vzdělávání		16.6.2008
	Olomoucký kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		14.7.2008
	Pardubický kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení	Školy a školská zařízení, vysoké školy, sdružení asociace škol, ostatní vzdělávací instituce, města, obce a svazky obcí, NNO	16.6.2008
	Středočeský kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		16.6.2008
	Jihočeský kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		7.7.2008
	Královéhradecký kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		27.10.2008
	Liberecký kraj – další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		26.6.2008
	Oblast podpory 2.2: Vysokoškolské vzdělávání		Vysoké školy

Máte zájem získat více informací k jednotlivým výzvám? Prosim kontaktujte specialisty ze společnosti RAVEN EU Advisory:

- pro podnikatelský sektor – Lukáš Němec (nemec@raven.cz; 542 210 243),
- pro veřejný a neziskový sektor – Michal Pluta (pluta@raven.cz; 221 615 157).

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (HDP per capita k průměru EU, růst HDP, míra nezaměstnanosti), vnější ekonomické stability (běžný účet k HDP), fiskální stability (veřejné rozpočty k HDP, veřejný dluh k HDP) či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, úroveň cenových hladin). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU. Zdrojem je Eurostat.

Klíčové makroekonomické ukazatele

v %	Růst HDP			Saldo běžného účtu k HDP			Míra nezaměstnanosti			Meziroční inflace		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	II-08	III-08	IV-08	II-08	III-08	IV-08
Belgie	1,7	2,8	2,7	3,0	3,3	3,3	7,0	6,9	6,9	3,6	4,4	4,1
Bulharsko	6,2	6,3	6,2	-11,5	-16,3	-22,0	6,0	5,9	5,5	12,2	13,2	13,4
ČR	6,4	6,4	5,8	-2,3	-3,1	-2,4	4,6	4,5	4,4	7,6	7,1	6,7
Dánsko	2,5	3,9	1,8	4,4	2,6	1,1	3,1	3,0	2,7	3,3	3,3	3,4
Německo	0,8	2,9	2,5	4,7	5,2	6,9	7,5	7,4	7,4	3,0	3,3	2,6
Estonsko	10,2	11,2	7,1	-10,1	-15,7	-15,7	4,3	4,2	4,1	11,5	11,2	11,6
Irsko	6,0	5,7	5,3	-3,5	-4,2	-5,0	5,4	5,6	5,7	3,5	3,7	3,3
Řecko	3,8	4,2	4,0	-13,4	-14,4	-16,2	n/a	n/a	n/a	4,5	4,4	4,4
Španělsko	3,6	3,9	3,8	-7,5	-8,8	-10,0	9,2	9,3	9,6	4,4	4,6	4,2
Francie	1,7	2,0	1,9	-1,7	-2,2	-2,6	7,8	7,8	7,8	3,2	3,5	3,4
Itálie	0,6	1,8	1,5	-1,2	-2,0	-1,7	n/a	n/a	n/a	3,1	3,6	3,6
Kypr	3,9	4,0	4,4	-5,9	-5,9	-7,3	3,6	3,6	3,6	4,7	4,4	4,3
Lotyšsko	10,6	11,9	10,2	-12,5	-22,5	-22,9	5,3	5,2	5,1	16,5	16,6	17,4
Litva	7,9	7,7	8,8	-7,2	-10,5	-13,8	4,6	4,6	4,4	10,9	11,4	11,9
Lucembursko	5,0	6,1	5,2	10,9	10,3	9,1	4,7	4,6	4,7	4,2	4,4	4,3
Maďarsko	4,1	3,9	1,3	-6,8	-6,5	-5,0	7,6	7,6	7,6	6,7	6,7	6,8
Malta	3,4	3,4	3,8	-8,8	-8,3	-5,5	5,8	5,7	5,7	4,0	4,3	4,1
Nizozemí	1,5	3,0	3,5	7,1	7,6	8,4	2,8	2,8	2,8	2,0	1,9	1,7
Rakousko	2,0	3,3	3,4	3,0	3,5	4,7	4,1	4,1	4,2	3,1	3,5	3,4
Polsko	3,6	6,2	6,5	-1,6	-3,1	-3,7	8,1	7,8	7,7	4,6	4,4	4,3
Portugalsko	0,9	1,3	1,9	-9,8	-9,8	-9,8	7,4	7,4	7,4	2,9	3,1	2,5
Rumunsko	4,2	7,9	6,0	-8,9	-10,4	-13,9	n/a	n/a	n/a	8,0	8,7	8,7
Slovinsko	4,1	5,7	6,1	-2,0	-2,8	-4,8	4,3	4,3	4,0	6,4	6,6	6,2
Slovensko	6,6	8,5	10,4	-8,5	-7,7	-5,4	10,0	9,9	10,0	3,4	3,6	3,7
Finsko	2,8	4,9	4,4	3,9	4,9	4,4	6,2	6,1	6,0	3,3	3,6	3,3
Švédsko	3,3	4,1	2,6	6,1	8,5	6,5	5,6	5,6	5,4	2,9	3,2	3,2
Velká Británie	1,8	2,9	3,1	-2,5	-3,9	-4,2	5,0	n/a	n/a	2,5	2,5	3,0
EU	1,9	3,0	2,9	-0,4	-0,9	-0,9	6,7	6,7	6,7	3,5	3,7	3,6

v %	Saldo veř. rozpočtů k HDP			Veřejný dluh k HDP			HDP per capita k ø EU			Cenová hladina k ø EU		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Belgie	-2,3	0,3	-0,2	92,1	88,2	84,9	121,2	121,3	120,0	106,7	106,0	106,2
Bulharsko	-3,6	-2,7	-1,6	29,2	22,7	18,2	33,9	35,4	36,8	42,0	43,1	44,8
ČR	-3,6	-2,7	-1,6	29,7	29,4	28,7	75,4	76,7	78,7	55,4	58,4	61,5
Dánsko	5,0	4,8	4,4	36,4	30,4	26,0	126,1	126,8	126,0	139,6	139,6	139,2
Německo	-3,4	-1,6	0,0	67,8	67,6	65,0	116,8	115,3	114,3	104,7	103,7	103,3
Estonsko	1,8	3,4	2,8	4,5	4,2	3,4	57,0	63,0	68,5	63,0	64,6	66,5
Irsko	1,6	3,0	0,3	27,4	25,1	25,4	142,1	143,9	145,7	125,9	124,8	124,9
Řecko	-5,1	-2,6	-2,8	98,0	95,3	94,5	94,0	96,3	97,4	87,6	88,4	89,1
Španělsko	1,0	1,8	2,2	43,0	39,7	36,2	101,4	103,1	105,1	91,0	92,0	93,3
Francie	-2,9	-2,4	-2,7	66,4	63,6	64,2	110,5	112,1	111,1	109,9	107,4	107,3
Itálie	-4,2	-3,4	-1,9	105,8	106,5	104,0	107,1	105,3	103,5	104,9	104,0	104,1
Kypr	-2,4	-1,2	3,3	69,1	64,8	59,8	90,6	92,7	92,1	91,2	89,7	90,1
Lotyšsko	-0,4	-0,2	0,0	12,4	10,7	9,7	45,8	50,0	54,2	56,1	57,1	60,6
Litva	-0,5	-0,5	-1,2	18,6	18,2	17,3	50,6	53,2	56,2	53,5	55,1	56,6
Lucembursko	-0,1	1,3	2,9	6,1	6,6	6,8	253,6	264,6	279,6	103,0	102,7	103,2
Maďarsko	-7,8	-9,2	-5,5	61,6	65,6	66,0	63,4	64,3	65,0	62,0	63,5	60,0
Malta	-3,0	-2,5	-1,8	70,4	64,2	62,6	76,9	77,5	77,0	73,2	73,1	73,4
Nizozemí	-0,3	0,5	0,4	52,3	47,9	45,4	129,7	131,3	130,8	106,1	104,5	103,9
Rakousko	-1,5	-1,5	-0,5	63,5	61,8	59,1	129,0	128,9	127,7	103,3	101,9	101,2
Polsko	-4,6	-3,8	-2,0	47,1	47,6	45,2	50,8	51,3	52,5	53,2	61,3	62,1
Portugalsko	-6,1	-3,9	-2,6	63,6	64,7	63,6	74,9	75,5	74,6	87,4	85,3	85,7
Rumunsko	-1,2	-2,2	-2,5	15,8	12,4	13,0	34,1	35,5	38,9	43,3	54,3	57,0
Slovinsko	-1,5	-1,2	-0,1	27,5	27,2	24,1	85,4	87,0	88,0	75,5	75,8	75,3
Slovensko	-2,8	-3,6	-2,2	34,2	30,4	29,4	57,3	60,6	63,8	54,9	55,8	58,3
Finsko	2,9	4,1	5,3	41,3	39,2	35,4	116,7	115,3	117,1	123,8	123,3	121,7
Švédsko	2,2	2,3	3,5	50,9	45,9	40,6	125,2	123,9	124,8	121,4	117,9	117,5
Velká Británie	-3,4	-2,6	-2,9	42,1	43,1	43,8	122,2	119,4	118,1	108,5	110,2	110,8
EU	-2,5	-1,4	-0,9	62,6	61,3	58,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

